

Samenvatting

Alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten hebben in 2021 het wettelijk verplichte, conform artikel 43a van de Alcoholwet, regionale preventie- en handhavingsplan vastgesteld. Het huidige plan (2021-2024) loopt dit jaar af. De regionale werkgroep jeugd en alcohol is gestart met het proces om te komen tot een preventie- en handhavingsplan 2025-2028. Landelijk zien we dat alcoholproblematiek niet langer een thema op zichzelf is. Alcoholgebruik, drugsgebruik en roken (incl. vaperen) versterken elkaar, houden elkaar in stand en worden vaak door elkaar en samen gebruikt en o.a. op het gebied van preventie zijn er veel raakvlakken. Door in te stemmen met de uitbreiding van het regionale preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol naar middelengebruik, betekent dat er een grotere doelgroep zal worden bereikt. Deze uitbreiding zal beter aansluiten op het gedrag van jeugdigen, waardoor de toekomstige gezondheidsnadelen met betrekking tot verslavende middelen kunnen verminderen/voorkomen.

Beslispunten

1. De focus in het regionaal preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol 2025-2028 te verbreden naar jeugd en middelengebruik (drugsgebruik, alcohol en roken/vaperen), onder voorbehoud dat het merendeel van de colleges van de gemeenten Zuid-Limburg zich hierin kan vinden.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 4 juni 2024:

Conform.

1. Aanleiding

Gemeenten zijn verplicht in het kader van de Alcoholwet (artikel 43a) een preventie- en handhavingsplan op te stellen. De Alcoholwet heeft als doel om schadelijke gevolgen van alcoholgebruik tegen te gaan en alcohol gerelateerde overlast terug te dringen. Deze wet valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en is daarmee primair een gezondheidswet, maar heeft nadrukkelijk raakvlakken met handhaving en veiligheid (overlast openbare ruimte).

Binnen het preventie- en handhavingsplan is sprake van preventie én handhaving. Dit betekent dat meerdere afdelingen binnen de gemeenten en dus ook meerdere typen maatregelen moeten worden ingezet om dit thema aan te pakken. In het proces om te komen tot een nieuw regionaal preventie- en handhavingsplan zijn om deze reden (meerdere) ambtenaren van diverse gemeenten en verschillende afdelingen betrokken. In januari 2024 heeft een eerste brainstormsessie plaatsgevonden, om te komen tot een nieuw beleidsplan. Bij deze sessie waren ca. 15 vertegenwoordigers van gemeenten en (zorg)instellingen aangesloten. Hier werd o.a. de samenhang van alcoholgebruik, drugsgebruik en roken/vapen besproken. Tevens werd het belang van een integrale aanpak om deze problematieken tegen te gaan benadrukt.

Op basis daarvan zou, om een effectief beleid te kunnen voeren, in het preventie- en handhavingsplan een bredere definitie van middelengebruik gehanteerd moeten worden waarbij naast alcohol ook drugsgebruik en roken/vapen worden begrepen. Om de juiste koers te hanteren in de richting van het nieuwe beleidsplan is het nu zaak om te achterhalen of er in Zuid-Limburg breed draagvlak is om de focusverbreding naar middelengebruik verder vorm te geven.

2. Context

Er is een omslag te zien van alcoholgebruik naar drugsgebruik onder jongeren. Landelijk zien we dat alcoholproblematiek niet langer een thema op zichzelf is. Alcoholgebruik, drugsgebruik en roken (inclusief vaperen) versterken elkaar, houden elkaar in stand en o.a. op het gebied van aanpak zijn er veel raakvlakken. Dit maakt het raadzaam om onze focus te verbreden van alcohol naar middelengebruik en een integrale aanpak hiervoor te ontwikkelen.

N.B.1. Onder middelengebruik verstaan wij alcoholgebruik, drugsgebruik en roken/vapen. Gaming- en andere verslavingsproblematiek nemen we niet mee in het regionale preventie- en handhavingsplan. Tot op heden hebben wij gefocust op de beschikbare data op het gebied van alcoholgebruik bij de jeugd. In de cijfers zien we slechts een geringe verbetering. Dat kan mede een gevolg zijn van bovengenoemde veranderingen ten aanzien van middelengebruik waardoor de aanpak op slechts één deelgebied weinig effectief is. Voorgesteld wordt om bij uitbreiding van het

begrip middelengebruik, de data op het gebied van alcoholgebruik, drugsgebruik en roken/vapen samen met betrokken partners (GGD Zuid-Limburg, Mondriaan en HALT) nader te analyseren.

N.B. 2. Het toezicht op de naleving van de Alcoholwet is decentraal belegd en daarmee de verantwoordelijkheid van de gemeente. Ten behoeve van handhaving geven wij in het huidige en nieuwe preventie- en handhavingsplan slechts uitvoering aan onze wettelijke verplichting uit de Alcoholwet.

N.B 3. Het preventie- en handhavingsplan richt zich op de doelgroep jeugd tot 18 jaar.

Planning:

Collegevoorstel focusverbreding in regionaal preventie- en handhavingsplan 2025-2028 opstellen.	Begin maart 2024
Collegevoorstel focusverbreding in regionaal preventie- en handhavingsplan 2025-2028 versturen naar contactambtenaren Volksgezondheid van alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten.	Eind maart 2024
Routing via college binnen alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten (individueel).	April 2024
Data-analyse van cijfers middelengebruik	April 2024
Besluit van alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten bekendmaken	Begin mei 2024
Tweede brainstormsessie met betrokken gemeenten en zorginstellingen	Medio juni 2024
Schrijven aan concept plan	Mei/juni 2024
Conceptplan versturen naar betrokken gemeenten en zorginstellingen	Juni 2024
Feedback op conceptplan verwerken in definitief beleidsplan.	Juli/Augustus/September 2024
Definitief beleidsplan versturen naar contactambtenaren Volksgezondheid van alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten.	September 2024
Routing via college en gemeenteraden binnen alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten (individueel)	Oktober/November/December 2024

Agenderen voor gemeenteraadsvergadering binnen alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten.	December 2024
---	---------------

3. Gewenste situatie

Door de focus in het regionaal preventie- en handavingsplan jeugd en alcohol 2025-2028 te verbreden naar jeugd en middelengebruik (drugsgebruik, alcohol en roken/vapen), onder voorbehoud dat het merendeel van de colleges van de gemeenten Zuid-Limburg zich hierin kan vinden, betekent dat er een grotere doelgroep zal worden bereikt. Deze uitbreiding zal beter aansluiten op het gedrag van jeugdigen, waardoor de toekomstige gezondheidsnadelen met betrekking tot verslavende middelen kunnen verminderen/voorkomen.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Door de preventie uit te breiden naar middelengebruik, bereiken we een grotere doelgroep. Door vroegtijdige preventie in te zetten voorkomen we dat jongeren verslaafd worden. Tegelijkertijd zal er gewerkt worden aan bewustwording van de schadelijke effecten, die alcohol, Vapen en drugsgebruik hebben op het lichaam.

5. Effect op de openbare ruimte

N.v.t.

6. Personeel en organisatie

Bijgaand collegevoorstel kent vooralsnog geen personele gevolgen. Deze paragraaf volgt bij het vaststellen van het preventie- en handavingsplan 2025-2028.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

N.v.t.

8. Financiën

Financiële gevolgen en dekking

1. Bijgaand collegevoorstel kent vooralsnog geen financiële gevolgen. Deze paragraaf wordt nader uitgewerkt bij het vaststellen van het preventie- en handavingsplan 2025-2028. Eventuele financiële gevolgen zullen aan het college worden voorgelegd.

GALA

Van 2023-2026 zijn er met de komst van het GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) financiële mogelijkheden ontstaan. Onlangs zijn er GALA-themawerkgroepen opgericht o.l.v. de GGD Zuid-Limburg. Ook voor het thema Opgroeien in een Kansrijke Omgeving en Vroegsignalering Alcoholproblematiek is er een themawerkgroep. Wij realiseren ons dat er veel overlap is tussen de werkgroep jeugd en alcohol (die het regionale preventie- en handavingsplan opstelt) en de GALA-themawerkgroep Vroegsignalering alcoholproblematiek en Opgroeien in een Kansrijke Omgeving. Zo zien wij overkoepelende thema's zoals datagericht werken, focus op jeugd én de gewenste uitbreiding naar middelengebruik. Wij gaan samen met deze werkgroep onderzoeken hoe we onze krachten kunnen bundelen, verbinding kunnen behouden c.q. de samenwerking kunnen versterken. Dit biedt voor gemeenten mogelijkheden in het kader van preventie en handhaving.

9. Aanbestedingen

N.v.t.

10. Participatie tot heden

n.v.t.

11. Voorstel

1. De focus in het regionaal preventie- en handavingsplan jeugd en alcohol 2025-2028 te verbreden naar jeugd en middelengebruik (drugsgebruik, alcohol en roken/vapen), onder voorbehoud dat het merendeel van de colleges van de gemeenten Zuid-Limburg zich hierin kan vinden.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Er zal lokaal vanuit gezondheidsbeleid zicht worden gehouden op de uitvoering, evaluatie en vervolg.